"Не трябваше да се оставям на течението - помисли си той - изглежда ме е завлякло твърде далече...". Но нещо съвсем нелогично в простора наоколо го безпокоеше повече, отколкото самото изчезване на кораба. Едно доста високо възвишение, сиво и съвсем голо, се издигаше стръмно над брега. Можеше да се закълне, че го нямаше, когато се спускаше под водата! Впрочем, помисли си той, твърде голям масив за едно островче, каквото е Саплун! Надяваше се, че "Трамунтана" вероятно е от другата страна на носа, към който плуваше и че скоро всичко ще се изясни.

Изплува на брега и смъкна водолазния си костюм, за да не му пречи, докато заобикаля хребета, постави внимателно гумения костюм, напреко върху него положи бутилките с кислород, маската и плавниците и, останал само по черни бански гащета, се отправи отвъд хребета, като скачаше от камък на камък. След стотина метра се озова от другата страна на носа, с лице към откритото море: беше съвсем чисто, чак до хоризонта - ни следа от какъвто и да било кораб! Камънакът свършваше от другата страна на носа и неочаквано се откриваше закътан плаж, дълъг пояс от ситен разноцветен чакъл във форма на подкова, заобиколен от някакво село с полуизгорели къщи. Слезе от скалите в плитчината и се запъти към средата на плажа, за да прекоси така по вода залива и да съкрати пътя. Онази предишна вълна от страх пак го заля: не, не става въпрос за обикновен, естествен страх, който изпитват всички онези, дето се решат да извършат някакъв подвиг или очи в очи се сблъскат с опасността; знаеше добре, че тук е в безопасност - беше на сухо и твърдо, здрав и читав, а и костюмът му беше на сигурно място, извън обсега на прилива. Все пак, докато поемаше

резливия морски въздух, който можеше почти да се пие, кожата му настръхна от неприятно чувство: въздухът сякаш не беше онзи същият отпреди петнайсет минути на палубата на "Трамунтана" (макар че не се усещаше предстояща буря, нито пък имаше следи от дъжд по земята), беше много по-тръпчив, същевременно по-лек и по-свеж, буквално изпълваше целите дробове. И не само въздухът: на Херцег му се стори, че вятърът донася от сушата онзи вече отдавна забравен мирис на лято, смола, сол и оборски тор - вкуса на йод и смокини, толкова отдавна изчезнал от адриатическия бряг.

Навлизаше все по-дълбоко във водата, а когато му стигна до раменете, заплува кроул към плажа, пресичайки по диагонал залива. Вече различаваше лицата на къпещите се. Това беше някаква група деца, стотина на брой, и точно в момента, когато краката му пак допряха дъното, децата, след едно остро изсвирване, се втурнаха в морето. Херцег премина през пляскащия орляк в плитчината и седна на плажа. Заигралите се деца не го и забелязаха. Как само се радваха на морето! Тук имаше всякакви възрасти: от осем до петнайсет години, и те вдигаха неописуема врява, докато се пръскаха и скачаха из плиткото. Възсядаха се един друг и се гмуркаха под водата, плюеха вода и търкаха очите си, тъй като ги щипеше солта. Не без учудване Херцег забеляза, че почти всички от тези момчета не умеят да плуват. Стояха най-вече на плиткото, цапаха с крака по водата, забили ръце в дъното, и така се придвижваха, преструвайки се че плуват. Децата явно бяха дошли от някое затънтено планинско село, защото с какво иначе да се обясни това, че банските гащета стигаха почти до коленете им, а на повечето главите бяха остригани. И откъде се взе изведнъж това село с изгорени къщи и с полуразрушена църковна камбанария? Как е възможно досега да не са го открили туристи и хотелиери? До-

където стигаше погледът, нито една палатка! Изведнъж му стана ясно какво поражда чувството на дискомфорт при срещата с тези места: по целия бряг не се виждаше нито един автомобил, нито онези обичайни надписи, без които не можем да си представим нито едно крайбрежно селище: "квартири, chambre, zimmerfrei, room, camera"; нито педя асфалт, нито пътен знак, нищо, което може да ни напомни за туристическата треска, в която живеем. Все пак това е остров, помисли си той, и то доста отдалечен остров, до който не достигат фериботи! В миг отново си възвърна увереността.

Едно момче седеше в сянката на питасора. Пишеше нещо на коленете си. Херцег реши от него да разбере къде се намира, затова леко се приближи и сам седна в сянката. Раменете на момчето бяха изгорели от слънцето. Беше ги намазал със зехтин. Горкият, сигурно не беше внимавал първия ден на плажа! Остриганата му глава беше набраздена от няколко дълбоки белега, получени сигурно при падане или може би при някое сбиване. На хилавото му, длъгнесто тяло се открояваха напуканите му колена, също покрити с белези. Най-накрая довърши изречението си и вдигна поглед към Херцег, който го наблюдаваше. Имаше синьозелени очи, от които бликаше светлина. Херцег се запита не го ли е срещал вече някъде; откъде можеше да му е познат този чист, открит поглед, пълен с доверие и някаква прикрита, тиха детска тъга; къде ли вече беше видял това изпито лице, тесни рамене, белези и клавиатура от ребра, които се очертават под изпънатата кожа? Не можеше да се сети откъде му е познато момчето и на кого му напомня, но добре знаеше, че не трябва да го изненадва с въпроса, който готвеше: как се казват селото и островът, защото все още някак си вярваше, че става дума за остров, а не за континента. Момчето

можеше да си помисли, че му се подиграва или дори, че е полудял; как да му обясни, че току-що е изплувал от морето и че не е в състояние да се оправи, възрастен, зрял мъж? Във всеки случай, трябваше по някакъв начин да подготви терена, за да узнае по заобиколен път къде е попаднал. Надяваше се, че глупавото положение, в което се оказа, скоро ще се оправи и че още вечерта целият случай ще бъде предмет на бурни шеги и преразкази на "Трамунтана" или на терасата на ластовската "Ривиера"! Вероятно става дума за лека амнезия поради неизправност в тръбата за кислород от акваланга или може би от самото качество на въздуха, а може да е получил и лек пристъп на кесонната болест, докато си почиваше на онази скала под водата?

Сега, когато беше така близо до момчето, Херцег забеляза, че тетрадката, на която пише малкият, е всъщност бележник, по-точно един от онези малоформатни "Липа-блок", които вече отдавна не се произвеждат и които могат да се открият само по рафтовете на селските магазини из най-затънтените краища, сред тетрадките на квадратчета и блокчетата за рисуване, затова стана още по-сигурен, че тези деца са от дълбоката провинция.

- Какво пишеш? - попита.

- Дневник... - отговори той стеснително и наведе очи към краката си, сякаш беше хванат в нещо непозволено.

На Херцег отново му се стори (този път много по-определено, отколкото преди), че познава този глас, типичен момчешки тенор преди мутирането, но цялата ситуация приличаше на малък кошмар; чувстваше, че е съвсем близо до разгадаването на онази тайна близост, точно както се надяваме, че бавно и по логически път, все пак ще накараме устните да изрекат забравената дума, която е на върха на езика ни.

- Дай да видя!

Взе бележника от момчешките ръце и започна да чете едрия, четлив почерк: "... Днес намерих голяма мида, но Слино ми я взе. На закуска имаше хляб и мармалад. Не трябва да се пека на слънце, защото гърбът ми е изгорял. Никой не разговаря със мене, щото съм наказан... "

Херцег обърна на предната страница и почувства, че губи съзнание.

Пропадаше в някаква празнота без дъно, съвсем олекнал, с болка в краката, също както в детските сънища (казват, че в тези моменти децата растат!), а ужасен, лепкав страх изведнъж парализира всичките му мускули и обгърна с потните си пипала цялото му тяло. Защото най-отгоре на тази глава от дневника съвсем четливо беше написано:

7. VIII. 1947 г.

- Откъде го имаш? - извика той на момчето, като стисна кльощавата му ръка. Както пръстите, така и гласът му трепереха.

- Не съм го откраднал! - запищя момчето, като се опитваше да спаси имуществото си. - Мой е! Купих го от лавката...

Херцег припряно запрелиства страниците, а след това обърна корицата и на нея прочете името на собственика:

"Херцег Н. Нико, ученик от IV "в" клас"